

DE LUSTGRAVEN

Numeri 11:4-6

“En het gemene volk, dat in het midden van hen was, werd met lust bevangen; daarom zo weenden ook de kinderen Israëls wederom, en zeiden: Wie zal ons vlees te eten geven?

Wij gedenken aan de vissen, die wij in Egypte om niet aten; aan de komkommers, en aan de pompoenen, en aan het look, en aan de ajuinen, en aan het knoflook.

Maar nu is onze ziel dor, er is niet met al, behalve dit Man voor onze ogen!”

De kinderen Israëls zijn in Tabeera gelegerd, de twaalfde legerplaats, die Lustgraven betekent. Daar is veel merkwaardigs voorgevallen; wij beginnen onze beschouwing met de ontevredenheid van het volk, de aanleiding daartoe, het openbaar worden daarvan en de uitwerking. Het volk is ontstemd. Het murmureert, het klaagt en weent. Het heeft in de gehele zaak geen behagen meer. Waarover is het dan zo ontevreden? Wat ontbreekt hun? Het werd ongeduldig, en de ganse leiding kwam hun voor zeer bezwaarlijk en vol moeite te zijn. En ach! wat zullen wij zeggen? Hadden zij dan geheel en al onrecht? Zij waren het volk Gods, dat is waar. Zij waren het bijzonder voorwerp Zijner bescherming en verzorging. Dat was een bijzonder genadig voorrecht, en als Mozes dat beschouwde, riep hij vol verrukking uit: “O Israë! Waar is een volk gelijk gij! Wie is u gelijk?”

Maar zij moesten het ook, om zo te zeggen, duur genoeg misgelden, en alles daarbij wagen. “Wij zijn geacht als schapen ter slachting,” zegt Paulus, Rom. 8, uit den 44ste Psalm, waar hij de voorrechten van het volk Gods zeer hoog verheft. Hij zet het als regel vast, dat wij door vele verdrukkingen in het Koninkrijk Gods moeten ingaan, gelijk de Heere ook Zelf verklaard heeft dat, wie Zijn discipel wil worden, zijn kruis dagelijks moet opnemen; en daarna zegt Zijn apostel, dat allen, die Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, vervolgd zullen worden. De rechtvaardigen moeten veel lijden. Zich dit te laten welgevallen, zich voortdurend zelf te verloochenen, zijn eigen leven te verliezen, des Heeren wegen te allen tijde en overal goed te keuren, steeds ja te zeggen - dat heeft zeer veel te betekenen. Ik ben vermoeid van het zuchten, heet het vaak in Israë. “Ik ben den ganse dag geplaagd en mijn straffing is er elke morgen.”

Zelfs een Elia bidt dat zijn ziel sterve, en zegt: “Het is genoeg, neem nu, Heere, mijn ziel.” Paulus had begeerte om ontbonden te worden, en Job en Jeremia uitten zich zelfs op een wijze, die men niet gaarne wil vertellen. De eerste zegt juist niet met dankbaarheid en welbehagen: “Wat is de mens, dat Gij hem grootacht, en dat Gij Uw hart op hem zet, en dat Gij hem bezoekt in elke morgenstond?” want hij voegt er bij: “Hoelang keert Gij U niet af van mij?” enz. Hoofdst. 7. In de eerste helft van de 73ste Psalm uit Asaf zich ook op zeer verdrietelijke wijze: “Ziet, dezen zijn goddeloos,” zegt hij, “nochtans hebben zij rust in de wereld, zij vermenigvuldigen het vermogen. Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen, dewijl ik de ganse dag geplaagd ben en mijn bestraffing is er allen morgen.”

Kwellende, ontijdige gedachten kwamen daarbij. De arme mensen bevonden zich in een dorre, huilende woestijn. Daar was niets te eten dan hetgeen er dagelijks van de hemel viel, slechts voor één dag, en water hadden zij alleen door een wonder uit de rots, die volgde; maar die rots was Christus. Het oog zag zich zat en moede aan de afgrijselijke eenvormigheid der onmetelijke wildernis, die hen omringde, en slechts hier en daar een nietig en meestal doornig bos opleverde. Geen spoor van vroegere wandelaars werd er gevonden. Geen liefelijk geluid verkwikte het oor. Geen tortelduif kirde haar melancholische tonen, geen leeuwerik droeg vliegende zijn lied hemelwaarts. Ach neen! niets dan een huilende woestijn rondom. Soms liet een eenzame roerdomp zijn kermend geluid horen, of het gebrul van hongerige leeuwen en het geschreeuw van bloedgierige tijgers en wilde hyena's weergalmde van verre afschuwwekkend in hun oren. Zij waren het anders gewoon. In het voortreffelijk land Gosen was het gans anders, louter vruchtbaarheid en bevalligheid; akkers, tuinen en weiden, rivieren en vijvers. Zij begonnen ongelukkig vergelijkingen te maken. Door vergelijking wordt het kwade of goede groter of kleiner. Vergelijkt men iets goeds met iets beter, dan wordt het eerste geringer in ons oordeel, en zo gaat het ook met het kwade. Denkt men, dat het veel erger zijn kon, dan wordt het dragelijker; maar denkt men bij een kwaad aan het tegengestelde goed, dan wordt het nog harder, onverdragelijker, evenals de zwarte kleur als het ware nog zwarter schijnt, als men die naast wit legt. In de hel komt de rijke man een druppel water als een groot goed voor, terwijl hij wellicht vroeger de kostelijkste wijn niet achtte. Droeg het dagelijks zien van de ellendige Lazarus veel bij tot zijn geluk, zodat hij zich in zijn gezondheid en overvloed te meer behaagde, zo vermeerderde diens aanblik later zijn rampzaligheid, daar hij hem in de heerlijkheid moest zien.

Asaf werd bij het vergelijken van zijn toestand met die goddelozen zo kwalijk temoede, dat hij bijkans dacht, dat het tevergeefs was Godzalig te leven. Job maakte ook vergelijkingen, en het besluit was dat hij meende dat zijn lijden zwaarder was dan het zand aan den oever der zee. Paulus maakte een vergelijking tussen het lijden van deze tijd en de toekomstige heerlijkheid, met dit gevolg, dat hij het eerste licht noemt, maar de laatste uitnemend en zeer gewichtig acht; desgelijks ook Asaf: "Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid;" en Job: "Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?" en David: "Gij hebt vreugd in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn." Ook de kinderen Israëls maakten een vergelijking. Maar welke? Zij dachten in deze zandwoestijn aan de verkoelende komkommers en augurken, ja zelfs aan de sappige en bijzonder smakelijke en liefelijke watermeloenen. Nu, dit moet men toestemmen, in een brandende woestijn kan de herinnering aan zulke gewassen de mond belust maken; want welk een uitnemende verkwikking zouden deze verschaffen, zodat het niet te verwonderen is, als een koning van Frankrijk, die zich ten tijde der zogenoemde kruistochten in Palestina bevond, en wellicht met recht de bijnaam van een heilige voerde, zich de dood daaraan at, dewijl hij door dorst, hitte en vermoeienis verleid, te rijkelijk daarvan genoot. Hoe menigeen heeft zich niet reeds dood gezwelgd, dood gedanst, enz. Ook de Egyptische vissen kwamen hun in de gedachten, als ook de ajuinen en andere tuingewassen. Hadden zij ginds voor niet gehad, hier was niets daarvan te

verkrijgen, al hadden zij ze met goud willen betalen. Laat ons hen niet verongelijken, maar belijden, dat het volstrekt geen geringe verzoeking was, waarin hun vlees en bloed hen leidde. In het afgetrokkene lag er ook niets zondigs in, dat zij thans gaarne die meloenen zouden hebben opgeraapt, die zij wellicht in Egypte met voeten hadden getreden, en de vissen als lekkere beten beschouwden, die zij ginds niet achtten. Maar het werd hun tot zonde, dewijl zij het op een onmatige hevige wijze, buiten de Goddelijke orde, ja tegen die orde begeerden en heel ongezind waren zich in die orde te schikken. Ziet, wat verloren zij daarbij niet al uit het oog! Was hun dan niet een heerlijk Kanaän beloofd, waar zij meloenen, vissen en ajuinen in overvloed zouden genieten? Wilden zij dan niet nog een weinig wachten, daar zij binnen weinige dagen of weken er zijn konden, er nu juist rechtstreeks heen trokken en het grootste gedeelte van de weg reeds afgelegd hadden? Niet bedenken, dat zij het volk waren, uit hetwelk de zaligheid en dat zaad voortkomen zou, in hetwelk alle volken der aarde zouden gezegend worden; niet bedenken dat hetgeen zij leden en misten, hunzelve en der wereld ten goede zou komen? Wilden zij niet overwegen, dat het hun aan het nodige volstrekt niet ontbrak? Vonden zij dan zo weinig waarde in God, Zijn leiding, verzorging, beloften en in Zijn wil; en daarentegen in de meloenen en ajuinen alles?

Ziet, hoe ongelukkig komt hun verduisterde, aardse en vleselijke gezindheid tevoorschijn! Zij menen in de uiterste ellende te verkeren. Maar hoe verschrikkelijk zal en moet eens de toestand van alle hun gelijkgezinde mensen worden, die met hun hart en ziel geheel aan het aardse en zinnelijke hangen, niets hogers kennen of begeren, als zij in zulk een toestand de eeuwigheid ingaan, waar zij niets, volstrekt niets van dat alles aantreffen, waarnaar hun begeerte zich uitstrekke, daar zij in de bitterste armoede zullen verzinken! Nochtans ook de heiligen begeerden weleens sappige meloenen; maar welke? Zulke, die in het hemelse Kanaän groeien. Ja, wel dorst hun ziel. Maar waarnaar? Naar de levende God. Wanneer, zo zuchten zij, wanneer zal ik daar komen, dat ik Uw aangezicht aanschouwe, wanneer troost Gij mij? Ook hierin kan zich evenwel iets ongeregelds mengen. Paulus wilde immers zo gaarne van de doorn in het vlees verlost worden. Maar hij moest zich daarin zo goed hij het vermocht schikken en aan de genade Gods genoeg hebben. Wie zou niet gaarne, zomer en winter meloenen willen eten? Wie zou niet gaarne bij voortdurend een blijmoedige verzekering van Gods genade willen genieten? Wie zou niet hartelijk gaarne steeds vol liefde tot God en zijn dierbare Zaligmaker zijn?

Wie zou niet gaarne gevoelen, hoe machtig de Heere Zich openbaart in de zwakheid Zijner discipelen? Wie zou niet gaarne wensen van uitwendig lijden en inwendige aanvechtingen, zo al niet gans bevrijd te zijn, dan toch tenminste zo daaronder te verkeren, dat hij niet slechts lijdzaam ware in de rampspoed, maar veel meer er in roemde? Wie zou niet wensen dat het hem steeds naar deze Godsspraak ging: "Eer zij roepen, zal Ik antwoorden." Wie zou niet gaarne Thabor verkiezen boven Gethsémané en een opgestane Christus boven een aan het kruis hangende? David zegt niets bijzonders, als hij wenst, dat het de blijdschap zijns harten ware als hij zijn Goël met een vrolijke mond mocht loven; het is niets bijzonders, als Thomas bij het zien der wonden

van Jezus uitroept: “Mijn Heere en mijn God!” Het is groter als, gelijk Jeremia zegt: Klaagl. 3:20, een verlatene lijdzaam is: “Hij steke zijn mond in het stof, zeggende: misschien is er verwachting. Hij geve zijn wang, die hem slaat; hij worde zat van smaad.” Ook in deze betrekking bestaat er in Israël zelfverloochening, en dat zal wel een der grootste, zonder de kracht des Heeren volstrekt niet te beoefenen verloocheningen zijn. Geliefden! doet gans afstand van het meloenen eten; want uw brood wordt door Hem gegeven en uw water heeft Hij gewis. Soms komt gij toch in palmbosjes en eindelijk in Kanaän. Maar was dat nu niet zeer bejammerenswaardig, dat die ontaarde mensen het manna zelfs walgelijk werd, zodat zij zeiden: “Nu is onze ziel dor, er is niet met al, behalve dit man voor onze ogen.” O, welk een afgrijselijke openbaring van het bederf van het menselijk hart. Zij treden als het ware de weldaden Gods met voeten, en werpen Hem in trotsheid terug. Handelden niet evenzo hun nakomelingen in later tijden tegenover Hem, Die door het manna werd afgeschaduw, Die Zich aan hen openbaarde als het Brood des Levens, Dat der wereld het leven geeft? En treden niet ook wij in hun voetstappen, hoewel wij ons christenen noemen? Is men niet reeds vroeg begonnen, zo al niet in zijn plaats, dan toch naast Hem allerlei heilanden in te voeren, de moeder des Heeren meer te aanbidden en te eren dan Hem, Wien alle eer en heerlijkheid toekomt? Al heeft men ten tijde der Reformatie getracht die duivelsleer uit te roeien en integendeel geleerd dat buiten de Zoon geen zaligheid te zoeken of te vinden is, zo is men nochtans van de zijde der Protestanten zover gegaan, om een wijsheid en een kracht werkelijk in de plaats van Christus op te richten, en Hem meer en meer te verdringen. Ziet toch wat er nog van Hem in het algemeen in kerken en scholen is overgebleven. En al wordt het godsdienstig onderwijs hier en daar nog met een huichelachtig versiersel, als iets gewichtigs geprezen, nochtans gelijkt de gehele vorm van godsdienstigheid in kerken en scholen meer op een lichaam zonder hoofd, en men moet met Maria klagen: “Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben.”

Er heerst een wonderbare afkerigheid van Christus bij de wereld, die toch ook wijs, rechtvaardig en zalig wil worden, maar slechts niet door Hem; en dat monster noemt men dan nog Verlichting, maar waarvoor God allen moge bewaren, die Hij liefheeft. Alleen voor hen, die verloren gaan, blijft het Evangelie bedekt. Toch zag Paulus zich genoodzaakt, zich op zekere wijze vanwege het eenvormige van zijn Evangelie te verontschuldigen, als hij schrijft, Fil. 3:1: “Deze dingen aan u te schrijven is mij niet verdrietig en het is u zeker.” En Johannes zegt als het ware schertsenderwijze: Een nieuw gebod schrijf ik u,” terwijl hij er bijvoegt: “Het is het oude gebod, dat gij van den beginne gehoord hebt.” De oude zaken kunnen wel met nieuwe woorden in een nieuw verband en op andere wijze voorgedragen worden, maar dat is toch slechts bijzaak, en alles moet op het ware middelpunt en doel uitlopen: Christus alles en de mens niets. Dat dit voor de wereld eigenlijk iets walgelijks wordt, en zij zegt: “Onze ziel is dor, er is niet met al, behalve dit man voor onze ogen,” dat zij niets anders opgedist vindt, dan dat van de hemel nedergedaalde manna, kan ons niet verwonderen, en men behoeft nog volstrekt geen apostel te zijn, om vooraf te kunnen zeggen, dat die mensen zich met de tijd leraars zullen opgaderen naar hun eigen begeerlijkheden.

Evenmin kan het ons verwonderen als een zogenoemde Gereformeerde predikant lange tijd achtereen over de geschiedenis van zijn leven en dergelijken predikt, en bij zijn gemeente grote bijval vindt; en als een ander predikant in het jaar 1812 op de tweede dan van het Kerstfeest over dit onderwerp predikt, dat de roeping der huisvrouw even rijk aan verdiensten voor het menselijk geslacht is als de roeping des mans, nadat hij op de eerste dag gepredikt had van de verdiensten der mindere standen. Neen, het behoeft ons niet te verwonderen, als dit van de zijde der wereld, die het hare liefheeft, gaarne aangenomen wordt, en evenmin mag het ons verwonderen, als zij een groot geschreeuw aanheft, zodra het Evangelie hier of daar eigenlijk en met kracht en nadruk gepredikt en geloofd wordt, en zij alles in het werk stelt, om het, indien het mogelijk ware, te onderdrukken, of krachteloos te maken; want zij, die het kindeken zoeken te doden, zijn nog niet gestorven. Daarover, zeg ik, mag men niet verwonderen, dewijl dat zeer natuurlijk is. Maar Paulus acht zich verplicht ook ware christenen te waarschuwen, opdat “niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, alzo hun zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is,” en zij zich niet lieten omvoeren door allerlei leer.

Gedurig wederom op zijn ellende en op Christus te worden gewezen, dat zou men eindelijk toch ook wel moede worden, en in de waan geraken, dat men nu eindelijk genoeg daarvan gehoord had, alsof het een en ander met de tijd uitgeleerd en iets gewoons geworden was, en men nu iets ongewoons, nieuws en bijzonders, een afzonderlijke wijsheid en inzicht zoekt, en juist daardoor van de rechte weg af en in allerlei dwalingen en dweperijen valt, gelijk de geschiedenis hiervan rijkelijk getuigt; dan moeten vaak donkere, onverstaanbare spreekwijzen de plaats der grote wijsheid aanvullen, achter welke men grote verborgenheden zoekt en andere leert verachten. Aangaande het manna is ook dit wonderbare opmerkelijk, dat het slechts van vrijdag tot zaterdagavond onbedorven bleef; op al de overige dagen kon het niet langer dan van de ene dag tot de andere bewaard blijven; indien dit geschiedde dan kwam de worm er in en werd het stinkend. Het moest alzo zesmaal in de week verzameld worden, maar op de zesde dag een dubbele maat voor de sabbat, als wanneer geen manna viel. Al was dat nu niet zeer moeilijk, zo was het toch zeer afhankelijk. En zulk een leven behaagt onze trotse natuur niet, die liever onafhankelijk, zelfstandig, zelfgenoegzaam zijn wil. Zo ging het in het Paradijs. Gij zult God gelijk, alzo onafhankelijk van Hem, uw eigen meester zijn; voorts niet meer nodig hebben, u door Hem te laten bevelen, zelf voldoende omtrent het goede en kwade onderricht zijn. Dat was de verzoeking, ja, dat was de uitgeworpen modder, waarin de mens zonk, de angel, waarin de vis beet, en de angel bleef vastkleven.

Zo wil onze natuur het gaarne hebben. Een ondergeschikt bestaan is haar onverdragelijk, en zij gehoorzaamt alleen in nood en door dwang. Zij wil gaarne bovenaan zitten en ruimt anderen slechts met grote moeite een plaats of de voorrang in. Zelfs de overheid gehoorzaamt men in het algemeen slechts uit nood, maar men zou veel liever vrij zijn, zonder te begrijpen welk een ongeluk, hoe onmogelijk dit in de zondige toestand der mensheid is; zonder te bedenken, welk een grote weldaad de overheid is, die God

ingesteld heeft. Wat wil men het dikwijls veel beter weten dan zij; hoe dikwijls worden haar plannen en maatregelen onbeschaamd veroordeeld. Wordt niet hetzelfde kwaad in de huiselijke betrekkingen openbaar, en welk een moeite hebben in het algemeen de meeste ouders, om hun kinderen aan gehoorzaamheid te gewinnen! Openbaart het zich ook niet in de overige samenleving? Hoe licht geraken de mensen in twist en strijd met elkander, en waarom?

Een ieder meent recht gehandeld, niemand meent gedwaald te hebben. Hoort men beiden afzonderlijk, dan stelt een ieder zijn zaken zo voor, dat al de schuld op de ander valt; hoort men beiden tegelijk, dan vindt men beiden schuldig. Maar hoe zeldzaam, hoe weinig wordt dit door beide partijen beleden! De geboden des Heeren nu zijn alleen niet instaat, om de menselijke natuur, die bij een harde, tegenstrevende steen vergeleken wordt, week, buigzaam en handelbaar te maken. Integendeel komt juist door die geboden de tegenkanting tevoorschijn. Zo spraken zelfs nadenkende heidenen er over, en hun dichter zeide: “Naar het verbodene streven wij, en wat ons gezegd wordt, dat begeren wij het meest.” Maar de Schrift zegt, “dat het bedenken des vleses vijandschap tegen God is, zich der Wet Gods niet onderwerpt, ja dit ook niet kan.” Zij noemt de Wet, de kracht der zonde en zegt: dat ze naast de belofte is ingekomen, opdat de zonde des te machtiger werd; ja, dat zij allerlei begeerlijkheden in ons verwekt en de zonde levendmaakt, die vooraf wel aanwezig, maar als het ware dood in ons was. In dit opzicht is ook van toepassing, dat de Wet toorn werkt, zodat de natuur grimmig en oproerig wordt wegens de vele en strenge geboden, die zij niet vervullen wil of kan, en nochtans bij de straf van de eeuwige dood vervullen zal. Dan openbaart zich de Wet in de leden, om hen gevangen te houden, die een welbehagen hebben in de Wet Gods, naar de inwendige mens. Over het algemeen kan het leven van de ware christen, reeds vanwege de bestendige en steeds toenemende afhankelijkheid van den Heere en Zijn genade, de natuurlijke mens niet behagen. Zonder twijfel zou het de kinderen Israëls beter behaagd hebben, als zij zich niet van jaar tot jaar elke morgen even arm bevonden hadden. Maar God had het opzettelijk zo ingericht.

Het lag niet in de natuur van het manna, dat het slechts voor één dag goed bleef, anders zou men het ook niet van vrijdag tot zaterdagavond hebben kunnen bewaren. Het was een Goddelijk bevel, zeker niet zonder een heilig doel. Maar wat anders kon die bedoeling zijn, dan om de kinderen Israëls in een bestendige afhankelijkheid van den Heere te houden, hen daarin te oefenen en hun hoop van alles af alleen op den Heere te bouwen. Gebood Christus niet om dezelfde oorzaak Zijn discipelen bij hun uitzending noch geld, noch iets anders op reis mede te nemen, noch zich voor te bereiden op hetgeen zij spreken zouden. “Het zal u in die ure gegeven worden,” zeide Hij. Wie dat voor een gemakkelijk op te volgen levensregel houdt, moet zichzelf nog weinig kennen. Niet alleen in de ure, wanneer men het behoeft, maar in voorraad zou men het gaarne hebben, en wel niet in het geloof, maar in het bezit. Het zou inderdaad iets voor de natuur zeer aangenaams zijn, zoveel voortreffelijkheden in zichzelf te vinden, dat men daarmee bestaan kon en daarmee uitkomst zag. Aten onze stamouders niet juist daarom van de verboden boom? Het is ons niet behagelijk in

Christus, wij zouden liever in onszelven volmaakt zijn. Maar dat gaat niet. Wilt gij een discipel van Jezus zijn, wordt dan een ledig vat en geheel geestelijk arm. Verhef u tot een krachtig vertrouwen, zodat veeleer jonge, sterke leeuwen honger zullen lijden, dan dat zij, die den Heere vrezden, niet zouden genoeg hebben. Leer die grote Evangelische woorden verstaan: “Als arm, doch velen rijk makende; als niets hebbende en nochtans alles bezittende.” Het zal aan het nodige manna niet ontbreken, al ware het ook, dat het niet in overvloed viel. Al zijt en blijft gij dan ook in een bestendige armoede, al weet gij een en andermaal er niet door te komen, zo zij Zijn genade u genoeg, want Zijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Hoever ging het dan nu met de kinderen Israëls? Zij zaten daar en weenden. Waarover weenden zij? Over hun gehele toestand; over hun reis, hun bezwaren, over hun gebrek aan meloenen, vlees en hun stinkend knoflook en ajuinen.’ Welk een grote behoefte was dat niet, en dat aan aardse dingen? Maar gaat het niet zo met alle aardsgezinde mensen? Waarover kunnen zij zich verheugen? Over vergankelijke dingen. Wat doet hen wenen? Aardse dingen? Wat brengt hen in beweging en drijft hen aan? Wat anders dan dezelfde dingen. Zijn het hun zonden, over welke zij treuren? Is het de vergeving der zonden, is het de genade Gods, is het wellicht de verberging der genade, waarom zij wenen?

Ach, ware het zo! Maar daarvan komt bij hen niets tevoorschijn, en zij, bij wie dergelijke dingen omgaan, zijn reeds niet meer aards, maar geestelijkgezind. Het is waar, ook ware christenen kunnen en mogen over aardse, tijdelijke voorwerpen wenen, want zij zijn geen stenen. Jezus bestraft bij het graf wenende zusters zo min, dat Hij veeleer aan hun treurigheid deelneemt en zelf weent; en Paulus belijdt, dat als zijn geliefde Epafroditus gestorven ware, hij droefheid op droefheid zou gehad hebben. Maar zij matigen deze treurigheid en onderwerpen haar onder de wil van God. Zij bezitten andere en hoger voorwerpen van hun blijdschap en treurigheid; want zij zijn geestelijk gezind. De droefheid van Israël ontaardde zelfs in een tegenzin en trotsheid tegen God. Volgens Psalm 78 vroegen zij niet slechts: “Wie zal ons vlees te eten geven?” maar eisten Hem in ongelooflijke trotsheid op, zeggende: “Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn? Ziet, Hij heeft de rotssteen geslagen dat er wateren uitvloeiden en beken overvloediglijk uitbraken. Zou Hij Zijn volk vlees toebereden? Welke goddeloze gedachten waren dat, welke afschuwelijke eisen, waardoor zij God in minachting brachten; het was een groot monster van onverstand, dat zij het ene wonder belijden en een ander voor onmogelijk houden, daar het voor God, zoals het vervolg leert, een gemakkelijke zaak was, hun ook zonder eigenlijk wonder vlees in volheid te geven. Ware het niet zeer natuurlijk geweest, te denken: Hij, Die ons uit de dorre steenrots water kan geven, kan ons ook in deze woestijn vlees geven, als het Hem behaagt. Wat schijnt gemakkelijker te zijn dan zulk een gevolgtrekking? Zou dan de mens zo goddeloos en verduisterd zijn, dat hij onbekwaam zou zijn voor zulke gedachten? Want waarom zouden wij dit geval niet in het algemeen toepassen, daar de apostel, 1 Kor. 10, uitdrukkelijk zegt: dat het ons tot voorbeeld geschreven is. Maken wij het beter? Christus zegt: “Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.”

Maar laat gij dat niet, o mensenkinderen, zo op zichzelf berusten, zonder enige beweeggrond voor uzelfen daaruit af te leiden? Bekeert u, heet het. Maar hoe dikwijls en hoe lang heeft het alzo geheten, zonder dat gij vraagt: Wat doe ik toch? Zoekt vóór alle dingen het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid. Maar wie bekommert zich daarom? Gij hebt geen oor, dat hoort, geen oog, dat ziet, noch een hart, dat verstandig is; en tot op dezen dag heeft God het u nog niet gegeven, anders zoudt gij geheel anders te werk gaan. Maar gij anderen, zijn uwe harten niet ook nog verhard, gelijk Christus van Zijn discipelen zegt, Luk. 24. God heeft Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard, maar Hem voor u overgegeven. De slotsom, die gij daaruit moet afleiden, is deze: “Hoe zou Hij ons met Hem niet alle dingen schenken?” Maakt gij dat besluit op? Het heet: Hij zorgt voor u. Werpt dan al uwe bekommernis op Hem! Welke kracht heeft Zijn Woord bij u? O Heere! maak mij levend door Uw Woord! Amen.